

Protokoll fört vid
Diskussionsmötet i
folkhögskolans stora
sal tisdagen den 12 jan 1915

§ 1.

Som ordförande fungerade Josef Nilsson.

§ 2.

Upplästes och, sedan en mindre ändring gjorts,
justerades föregående mötes protokoll.

§ 3.

Till ordförande vid nästa diskussionsmöte
valdes Per Jönsson från Måstad.

§ 4.

Till sekreterare vid nästa diskussionsmöte
valdes Knut Thulin och Einar Larsson.

§ 5.

Till frågoframställare vid nästa diskussionsmöte
valdes Knut Svensson och Brynolf Olsson.

§ 6.

Till att justera dagens protokoll valdes
Harl Fredriksson och Gustaf Karlsson.

Ivar Andersson inledde följande fråga: "Vad är orsaken till att jordbruket och husdjursskötseln så sakta framåtskridit i vårt land?"

Att jordbruket och husdjursskötseln verkligen är efter i vårt land, synes tydligen därav, att elever som vilja utbildas^(sig) till dugliga jordbrukare, oftast resa till utlandet, särskilt till Tyskland.

Även husdjursskötseln är efter. Om man vill ha riktigt vackra och ädla djur måste man importera dem från utlandet. I synnerhet från England och Holland. Den ras som lämpas sig bäst efter våra förhållanden är halvras. De äro billigare att föda och ej så fodrande på skötsel och vård.

Att jordbruket står lågt i vårt land beror även därpå, att ungdomen så litet bevistar lantmannaskolor. I fråga om lantmannaskolorna så borde undervisningen därstädes beröra mera det praktiska. Det är ej nog med de teoretiska insigterna. Det borde åtminstone finnas en del maskiner som bevisningsmaterial. Även tullen verkar hämmande på jordbruket. Kraftfoder samt maskiner och redskap borde tullfritt få införas i landet. Ett fel vid det svenska jordbruket är också, att jorden är så ojämnt fördelad. De stora godsens och herrgårdarnas äro för många och borde styckas sönder till medelstora gårdar, ty på mindre gårdar kan jorden och platsens möjligheter bättre utnyttjas. Även exercisen verkar skadligt för jordbruket. Den långa övningstiden tager de unga krafterna från jordbruket, där de så väl behöves.

Ungdomens intresse för jordbruket torde också vara större. De unga anse jordbruksyrket simpelt och föraktat och sträva därför att bliva kvitt detsamma. Inledaren överlämnade därpå frågan till allmän diskussion.

Rektor Bolin ansåg att inledaren var något för skarp i sina yttranden. Han trodde ej, att bonden är så föraktad, som inledaren ville påstå, samt att detta inverkade på jordbrukets sakta framåtskridande. I fråga om lantmannaskolorna var det i viss mån fördelaktigt att både teoretisk och praktisk undervisning meddelades på samma plats, men det följer en del nackdelar också. Dels blir det längre kurs, dels ~~föras~~ det flera lärare, för det är svårt för en lärare att undervisa både i teori och praktik. Att ha ett lantbruk som demonstrationsmaterial vid lantmannaskolorna, ansåg talaren vara mycket fördelaktigt. Att exercisen kunde verka skadligt på jordbruket trodde han ej.

Ivar Andersson bemötte rektor Bolin och vidhöll sina förra yttranden.

Otto Svensson instämde med inledaren, att jordbruket är efter i vårt land med undantag av Skåne, som till stor del följt med Danmarks och Tysklands utveckling. Han ansåg att vi själva borde uppföda våra djur, men ej hålla halvras utan helras.

Per Jönsson Mårtad trodde ej, att vi behövde resa utrikes för att lära oss jordbruk. I Sverige ha vi tillräckligt många skolor, för att vi skola få nödig lärdom. Trodde ej, att exercisen verkar menligt på jordbruket.

Agronom Sterner ansåg ej att vårt jordbruk står så mycket efter varken England eller Tyskland. I Tyskland står jordbruket synnerligen lågt på sina ställen, så det varierar där liksom här. En orsak som gör att vi äro något efter, är den, att vår jord är så kalkfattig, jämförd med andra länders. Trodde ej att det var lämpligt att förena teoretisk och praktisk undervisning. I fråga om tullen så är den ej så farlig för jordbruket. Det är endast majs och havre som förtullas, de övriga kraftfodermiddlen äro tullfria, och tullen på maskiner som importerats är ej så betydande. Att de stora gårdarna verka hämmande på jordbruket trodde han ej, i stället är det de som går före med gott exempel.

Karl Fredriksson ansåg, att de stora gårdarna borde delas. Han ansåg det ej vara rätt att utarrendera den steniga och dåliga jorden, där arrendatorn kanske fick svältföda både sig själv och sina djur för att kunna betala sitt arrende.

Otto Svensson ansåg att teoretisk och praktisk undervisning ej borde skiljas, åtminstone skulle vid en skola finnas maskiner till undervisningsmaterial, så att eleverna praktiskt kunde sätta sig in i hur en maskin skall skötas. Trodde ej att militarismen inverkar menligt på jordbruket.

Agronom Sterner ansåg att undervisningsmaterial för praktiska ändamål borde finnas vid en lantmannaskola. Det bleve bättre för läraren att undervisa samt för eleverna att fatta, hur en maskin skall skötas och hanteras. Att stycka de stora gårdarna vore ej tillrådligt. Det äro de som i mångt och mycket äro föregångare både i jordbruk och

husedjurskötsel. Att militärismen verkar skadligt på jordbruket, trodde ej talaren. Tyskland har ej visat sig lida av den långa värnplikten, de har där. Talaren omnämnde skolor, där praktiken hade värde därigenom, att eleverna, genom det hårda arbetet fingo lära sig hur mycket arbete en man kan hinna utföra på en dag, så att de sedan, när de blivit förmän eller rättare, visste hur mycket de kunde fodra av en arbetare. Ville ej råda till att resa över till Danmark som elev, ty där fodra de ^{ett}strängt arbete men ger dålig valuta därför.

Ernst Persson instämde med de föregående talare uti nyttan med praktiskt undervisningsmaterial vid skolorna. Androg ett exempel på en maskinkurs, där det var en deltagare, som ej kunde skilja mellan en såningmaskin och en gödselprö-dare. Man bör ha maskiner som undervisningsmaterial vid skolorna, ty om man endast skall lära sig dem efter bok, får man ej stort begrepp om hur de skall skötas många gånger.

Ivar Andersson vidhöll sina förra påståenden och tillade, att man skall själv bilda sig en tanke om saker och ting, och inte alltid rätta sig efter de lärde.

§ 8.

Mötet beslöt att diskussionen skulle utgöra svar på frågan.

§9.

Nästa fråga som låg till behandling var: "Vilka dragare äro de lämpligaste?" Eftersom tiden var långt framskriden beslöt mötet att bordlägga frågan.

§10.

Mötet förklarades avslutat.

Per Jönsson.
Ordf.

som ovan
enligt uppdrag
Folke Svensson
sekt.

Justeras:

Karl Fredriksson

Gustav Karlsson.